

BUTLLETÍ
DE
NOSTRA PARLA
(SECCIÓ CATALANA)

N.º 8

Octubre-Novembre-Desembre 1921

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Boters, 16, primer. — BARCELONA

EL PROBLEMA DE L'EXPANSIÓ CATALANA

ELS problemes nacionalistes plantejats i resolts durant la gran guerra i la post-guerra cada dia surten amb noves ensenyances.

Ara ha estat una lliçó que'ens ha donat la nova república txeco-eslovaca. Un bon amic de Catalunya i fill d'aquelles terres, el professor Ilavi em contava l'altre dia que havia rebut una lletra d'un editor de Praga interessant-se per lograr una antologia de poetes catalans per tal de fer un o dos volums d'una biblioteca popular que ell edita. El professor Hari està decidit a fer aquest treball de selecció. Caldria però que NOSTRA PARLA intervingués en la tria i esperem que serà així. Deixem però aquest fet i anem a parlar una mica de l'orientació que aquest fet planteja. Evidentment, els catalans ens hem preocupat poc de l'expansió de la nostra llengua. Tots els altres pobles, en el si dels quals hi batejava un problema nacionalista i especialment els que tenien adjunt un problema d'idioma, és preocuparen preferentment de l'expansió internacional. I un dels caires més interessants d'expansió (i tantmateix el més factible i *inofensiu*) és sens dubte el de la llengua. Caldria treballar per a que totes les modernes nacions lliures i totes

les grans nacions històriques tinguessin esment de l'interessant desenrotllament de la nostra llengua i de la nostra cultura. I això hauria de fer-se principalment a base d'un intercanvi de traduccions que tindria l'aventatge de fer-nos conèixer quelcom més del que coneixem d'aquells pobles.

Traduint les obres cabdals de la literatura catalana i publicant periodícament, encara que fos un nomenclator de les obres apergudes, tots aquests pobles sabrien la força evolutiva formidable que va prenent l'idioma i la cultura catalana de la qual alguns potser, ni en saben l'existència.

Ademes cal curar la selecció d'obres, cal per exemple que en Margall, el geni més definitiu del nostre sentit ideològic sigui amplament divulgat i cal evitar les traduccions indirectes.

Així, per exemple, el txecol-eslovac, sols sabem que hi hagi traduïda una obra catalana. «L'Atlàntida»... però fou traduïda d'una versió a l'alemany.

Es un deure de tots fugir d'aquests procediments i preocupar-nos de l'expansió intensiva de la nostra literatura ara que ja té un sentit de maduresa envejable.

JOSEP M.ª GIRONA.

CRÓNICA DE «NOSTRA PARLA»

REUNIONS DEL CONSELL DIRECTIU

Durant el darrer trimestre d'enguany hi han hagut dues reunions del Consell Directiu de la Secció Catalana de NOSTRA PARLA, que se celebraren el dia cinc de novembre i quatre de desembre, respectivament.

A la primera, hi ha assistiren els Srs. Batista, Civera, Girona, Negre i Pascual.

A la segona, hi concorregueren els Srs. Cardona, Civera, Pascual i Negre.

En les dues reunions es prengueren importants acords referents a les tasques de NOSTRA PARLA.

SOCIS NOUS

Juli Vila, Francesc Bermúdez, Carles Fages, J. Cabarrocas, Joan Fujols, Eduard Barba, Jaume Pi, Delfi Dalmau, J. Rodríguez-Grahit.

VISITA A «NOSTRA PARLA DE VALENCIA»

El Secretari de la Secció Catalana de NOSTRA PARLA, Sr. Negre i Balet, amb motiu d'una breu estada a València, es reuní amb els Srs. Francesc Almela, Adolf Pizcueta i Garcia Colàs, President i Secretari, respectivament, els dos primers de la secció valenciana de NOSTRA PARLA i culte aragonesista el darrer. Canviaren impressions sobre l'actuació de la nostra Entitat quedant-ne tots molt satisfets.

Fruit d'aquesta visita ha estat l'actuació paral·lela i combinada i amb perfecta unitat que ara realitzen les dues seccions germanes d'aquesta Entitat.

CURSETS DE GRAMATICA CATALANA

Seguint el costum de cada any, NOSTRA PARLA organitza una sèrie de cursos completament gratuïts de llengua catalana.

Aquest cicle començarà el mes de desembre d'enguany.

Per ara estan organitzant-se cursos de N. P. a les entitats següents:

Associació Catalana d'Estudiants.

Centre de Santa Eulària (Horta).

Centre Popular Catalanista de Sant Andreu.

Catalunya (Associació Autonomista del Districte V).

Orfeó Gracienc.

NOSTRA PARLA.

Orfeó de Sans.

CURSET ESPECIAL PER DAMES I SENYORETES

A l'estatge social de NOSTRA PARLA, Boters, 16, 1.^r, es donarà un curset especial per dames i senyoretetes. Les classes seran dos cops per setmana, de set a vuit del vespre.

Els que vulguin inscriure's en aquests curssets poden fer-ho fins el 15 de desembre, a les oficines de NOSTRA PARLA.

RELACIONS DE «NOSTRA PARLA» AMB ENTITATS I PARTICULARS

S'ha rebut el Programa dels Actes que durant el mes d'octubre es celebraren a la Joventut Nacionalista Obrera *Pàtria Nova* de Barcelona.

—El Sr. Josep Font i Sans, soci de NOSTRA PARLA ha estat a les Oficines per enterar-se de les condicions exigides per pendre part en el «Concurs de Professors de Llengua Catalana de NOSTRA PARLA.»

—Ofici de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, convidant a NOSTRA PARLA a un festival organitzat per aquella Entitat.

—La Secció d'Excursionisme de l'Ateneu Enciclopèdic Popular tramet una tarja a la Comissió de Propaganda per formar part de l'Arxiu Estadístic de la Premsa catalana.

—Convit del Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria per assistir a una reunió pro monument a En Pep Ventura.

—Remerciament de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana pel donatiu atorgat per NOSTRA PARLA a la «Festa d'Homenatge als Catalans d'Amèrica».

—Sol·liciten pendre part en el Concurs de Professors de Llengua Catalana de NOSTRA PARLA els Srs. Casacuberta, Girona, Saltor, Roig, Roure, Negre, Dalmau i Font.

—Convit del Centre A. de D. del Comerç i de la Indústria per assistir a la reunió de l'«Aplec de la Sardana».

—L'Associació Catalana d'Estudiants desitja es dongui un curset de llengua catalana en el seu estatge social.

—El mateix demanen el Centre Popular Catalanista de Sant Andreu de Palomar, l'Associació del Districte V «Catalunya», l'Orfeó Gracienc i l'Orfeó de Sans.

—Ofici del President de NOSTRA PARLA de València, innovantnos del Concurs Infantil de Lectura Valenciana organitzat per aquella Entitat.

—Lletra del Director del setmanari separatista de Lleyda «Catalunya» demanant un intercanvi d'idees i de publicacions.

—Lletra d'En Manuel David, vis-secretari de NOSTRA PARLA de València demanat la tramesa d'una senyera catalana.

—Lletra del Secretari de NOSTRA PARLA de València agraïnt el donatiu de NOSTRA PARLA de Catalunya [pel Concurs Infantil de Lectura Valenciana.

—L'Esbart Folklòric de Catalunya ens invita a la sessió inaugural de curs.

—L'Associació de Música de Sabadell demana que se li trameti el BUTLLETÍ DE NOSTRA PARLA.

—Lletra del President de la Diputació de València agraïnt amb paraules amarades de valencianitat, la felicitació que li trameté NOSTRA PARLA pel seu discurs patriòtic pronunciat davant del Ministre d'Instrucció Pública del Govern d'Espanya.

—Lletra del Sr. Rucabado anunciant la tramesa a NOSTRA PARLA del seu llibre «Del cor a la boca».

—Lletra del periòdic «Avant» de Vilafranca del Penadès demanant original d'autors de Balears, Rosselló, València, Ribagorça i Alguer pel número extraordinari dedicat a la «Diada de la Llengua Catalana.»

—Circulars oferint donar un curset gratuït de llengua catalana a les entitats següents: Associació Catalana d'Estudiants, Escoles Catalanes Verdaguer, Orfeó Reneixement, Acadèmia Calasància, Unió Catalanista, Ateneu Enciclopèdic Popular, Federació Democràtica Nacionalista, Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, Casal Gironí, Casal Tarragoní, Centre Nacionalista Català, Centre Tradicionalista, Casal Nacionalista Martinenc, Institut Agrícola Català de San

Isidre, Centre Moral Instructiu de Gràcia, Centre Català Obrer de San Vicens de Palomar, Centre Nacionalista Republicà de San Gervasi, Centre Moral Obrer, Ateneu Barceloní, Orfeó de Sans, Orfeó Gracienc, Orfeó Català, Centre Excursionista de Catalunya, Círcol Artístic de Sant Lluch, Ateneu Empordanès, Foment Autonomista Català, Ateneu Nacionalista Verdaguer, Ateneu Obrer del Districte II, Centre Regionalista de Sarrià, Ateneu Obrer Català de St. Martí, Centre Democràtic Regionalista de St. Andreu, Centre Autonomista Català de St. Gervasi, Lliga Regionalista de Gràcia, Joventut de les Corts, Ateneu Democràcia, Lliga Regionalista de la Creu-Coberta, Casal Regionalista de la Bordeta, Cassino de Sans, Ateneu Autonomista del Districte VI, Associació Autonomista del Districte V, Associació Autonomista del Districte III, Ateneu Democràtic Regionalista, Casal Nacionalista de la Barceloneta.

—Lletra al periòdic «Avant» incloent-hi original d'autors de diferents comarques de les terres catalanes per un número extraordinari dedicat a la Diada de la Llengua.

—Lletra al Sr. Griera agraint-li el donatiu d'un llibre seu.

—Ofici al President i Secretari al Batlle de Vich protestant dels tropells comesos en aquella ciutat per alguns militars en ocasió d'una festa patriòtica.

—Certificat de saber català expedit a favor de Na Vicenta Puig i Riera.

—Lletres als Srs. Ignasi Tarazona i Antoni Izquierdo felicitant-los per les seves manifestacions de valencianitat.

—Lletra al Secretari de NOSTRA PARLA de València tramentent-li un donatiu pel Concurs Infantil de Lectura Valenciana.

—Oficis als Srs. Steegmann, Fisas, Viscarri, Xirau, Alcàntara, Orpí, Darné, Carrasco, Vila, Bermúdez, Fages, Cabarrocas, Pujols, Barba, Dalmau i Rodríguez-Grahit acceptant-los com a socis.

—Lletra al Sr. Sanz, Director de «Catalunya» de Lleyda acceptant el canvi amb el BUTLLETÍ.

—Lletra al Sr. En Vicens Gay felicitan-lo pel seu article

sobre «Autonomia universitària» publicat a «La Correspondencia de Valencia».

—Lletra al Sr. Ximenes de Bentsosa, President de la Diputació de València, felicitant-lo per haver pronunciat un discurs valencianista.

—Lletres a la Mancomunitat i a la Lliga Regionalista demanant-los-hi activin la tramesa de llibres a «N. P.» de València.

—Lletra al Secretari de la Delegació de «N. P.» a Reus, demanant-li dades de aquella Delegació.

—Ofici al Sr. Governador de les Balears, felicitant-lo pel seu Parlament en català a la Diputació de la Ciutat de Mallorca i per la publicació—així mateix en català—dels bans governatius.

NOTICIARI DE LES TERRES CATALANES

BALEARS

Cal remarcar:

Les campanyes en favor del Dret català realitzades pel diputat Sr. Alemany en el Parlament espanyol.

—El propòsit de l'Ajuntament de la Ciutat de Mallorca d'aixecar un monument a En Quadrado.

—Els preparatius per homenatjar l'il·lustre poeta En Joan Alcover, així com els encaminats a commemorar la conquesta de Mallorca pel Rei En Jaume.

—El fet de que el Batlle de Palma contestés en castellà al discurs en català del Governador de les Balears, Srs. Llosas, en l'avinentsa de la seva visita oficial a l'Ajuntament.

CATALUNYA

Breu llista de les dades més interessants i dels actes de més relleu celebrats en terres de la Catalunya pairal.

Les sessions inaugurals de l'Associació Catalana d'Estudiants i de l'Arxiu de Folklore i Etnografia; la inauguració del nou Casal de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona; les festes culturals celebrades a Reus en l'avinentsa de l'Homenatge al seu compatrici n'Evarist Fàbregas; els Jocs Florals de Girona i del Casal de St. Josep Oriol de Barcelona; l'acte del repartiment de premis als alumnes de l'Ateneu Democràcia; les Festes celebrades a Balaguer a la memòria d'En Jaume d'Urgell; la vetllada celebrada al Casal Catalanista de Mataró per recordar la mort heroica del que fou batlle de Cork, En Terenci Mac Swiney; la visita feta per l'Orfeó Escola Choral Martinenca al poble de St. Boi; el curset breu, de divulgació agrícola, donat a Llagostera; el Congrés de les Joventuts Aragonistes, celebrat a Barcelona; la publicació d'un llibre en català titulat «Curs de Fotografia», editat pel Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria; la Constitució de nous Pomells de Joventut a Canet de Mar, Cornellà, Cubelles, Girona, Vilanova i Sabadell; les funcions de Teatre Català a Arenys d'Amunt; el Breu Apostòlic tramès pel St. Pare al Foment de Pietat Catalana; la propagació dels rètols en català a Molins de Rei i Sta. Coloma de Farnès; la campanya en defensa del Dret català iniciada per l'Oficina d'Estudis Jurídics de la Mancomunitat, etc.

ROSELLÓ

Cal remarcar:

La «Revue Catalane» publica els acords de la primera Assemblea de «La Colla dels Mantenedors de la tradició rossellonesa i de la llengua» amb el projecte d'unificació ortogràfica d'En Carles Grandó i una Bibliografia sota el títol «Catalunya irredempta».

—«La Tramontane» publica unes notes històriques sobre Prades.

—Al Casal Català de Perpinyà s'han celebrat vetllades literàrio-musicals.

—La publicació del llibre «Enseignement de la langue catalane par les doubles textes».

—El llibre de poesies d'En J. S. Pons «L'Estel de l'Escamot».

—El llibre català «Cançons nadalenques».

—La Societat d'Estudis Catalans, ha organitzat curssets d'ensenyament literari sota la direcció del Sr. En Pere Vidal.

—La visita dels «Cantaires Catalans» a Elna i les cançons catalanes que cantà aquest Orfeó a n'aquesta població, així com les que entonà a la Catedral de Perpinyà, la nit de Nadal.

—L'aparició d'un setmanari titulat «L'Eveil Catalan» per defensar les idees tradicionals i regionalistes del Rosselló.

—La publicació de l'«Almanac de La Veu del Rosselló.»

VALENCIA

El dia 9 d'Octubre es va celebrar, com de costum, l'homenatge al Rei En Jaume, davant la seva estàtua equestre obra de Vallmitjana, aixecada en el Parterre, un dels més agradívols jardins de València. Acudí molta gent. Parlaren els Sres. Tomàs, Ximénez i Thous que varen ésser xardorósament aplaudits.

—Amb motiu del plantejament de l'autonomia universitària han sigut donades vàries conferències en nostra Universitat. Anaven a càrrec d'alumnes i eren comentades per catedràtics. Entre els alumnes esmentem a Francesc Puig-Espert i a Francesc Almela i Vives. El primer parlà sobre «Nostra vaga. Nostra escola»; el segon sobre «Les gràcies de la Universitat». Ambdós s'expressaren en termes d'intensa valencianitat.

—A la ciutat de Castelló s'ha publicat un follet d'En Francesc Cantó, titolat «Espigolant entre el rostoll. Més de cent pensaments morals». Es una mostra de la florida valencianista en la capital de la Plana.

—A la ciutat de Xàtiva s'ha publicat un llibret anònim «Guía histórico-descriptiva de la ciudad y sus alrededores». Es una obra força simpàtica de divulgació.

—A mitjans de Novembre recomençà la «Joventut Valencianista» els seus «Dimarts d'amical conversa.»

El primer dia parlà En Vicents Marco Miranda, cap de la minoria republicana del nostre Ajuntament amb el tema: «La República Valenciana en un estat federal.»

El segon dimarts, Marian Garcia-Colàs, ex-director de «El Ebro» de Barcelona, parlà sobre «L'estat actual del valencianisme. Misticisme o conspiració.»

La tercera conferència del cicle, la donà Eduard Martínez Ferrando que plantejà el problema interesantíssim del dret valencià.

Posteriorment ha parlat el jove publicista republicà Vicents Alfaro. Tema: «Eduard Martínez Ferrando i algunes idees sobre el valencianisme.»

Les conferències donades en els «Dimarts d'amical conversa» del curs passat, han sigut aplegades en un volum editat ara per cura de la «Joventut Valencianista.»

La lectura d'aquest llibre es ben interessant per a formar-se una idea dels neguiteigs i de les idees actuals valencianistes.

—La «Joventut Valencianista» ha designat una nova Junta Directiva.

President: Adolf Pizcueta i Alfonso.

Vice-President: Josep Carrera i Aviñó.

Secretari: Roger Botí i Cerdà.

Tresorer: Lluís Cebrian i Flor.

Bibliotecari: Enric Mariner i Gaurí.

Vocals: Pasqual Asius, L. Vidal i Rodés, Joan Llorens, Eduard Buil i R. Arleseros Rigal.

EXPANSIÓ CATALANA

A AMERICA

Els periòdics «La Nación» y «El Mundo» de l'Havana, «La Nación» de Buenos Aires, «La Mañana» i «El Dia» de Monte-

video i altres, publiquen estudis interessantíssims devés la literatura i el plet nacional de Catalunya.

A FRANÇA

El «*Mercure de France*» fa un estudi crític de l'obra literària d'En Salvador Albert.

—L'«*Action française*» fa diferents comentaris sobre les darreres publicacions de llibres catalans.

Prompte es publicarà a Paris pel Sr. N'A. Schneeberger un llibre dit «*Les poètes catalans*».

A DINAMARCA

«*Studium*», revista danesa publica un article titulat «*La lirica catalana*».

A RUMANIA

La traducció al romanès dels «*Elogis*» d'En Maragall.

—La revista «*Idea Europeana*» fa un estudi de la personalitat d'En Rusiñol.

LLIBRES NOUS

«*Els nostres periòdics*», de Josep Surribas.

«*El Colom de Noè*», de Joaquim Buigas.

«*Els Madrigals i la Missa de difunts de Brudieu*», de ~~Pae~~ dell-Anglès.

«*L'art de construir i la reforma de Palma*», de Guillem Forteza.

«*Del conflicte del Parrot*», de J. Pous i Pagès.

«*L'ànima encesa*», de Josep Pons i Tió.

- «Catecisme de ciutadania», de Frederic Rahola.
- «Enric Morera», de Ignasi Iglesias.
- «Evocacions», de A. Fuster Valdeperas.
- «Diccionari Català-Castellà», de A. de Rius i Vidal.
- «Diccionari de Rims», de Jaume March, trad. de Mn. Antoni Griera.
- «Els IV Llibres de les Geòrgiques de Virgili», de Mn. Llorenç Riber.
- «Crítica de la Divina Comèdia», de Francesc de Sanctis, trad. de J. M. Capdevila.
- «Proses triades», de Santiago Rusiñol.
- «Sang nova», de Marian Vayreda.
- «La Germana», de J. Massó Ventós.
- «Traduccions», de Narcís Oller.
- «Miquel Kolhass» d'Enric de Kleis, trad. de E. Martínez-Ferrando.
- «La Infantessa», de Louis Bertrand, trad. de Joaquim Pellícena i Camacho.
- «Mascarada», de Apel·les Mestres.
- «Margaridó», de » »
- «Poesies», (Vol. I Obres Completes), de Miquel S. Oliver.
- «La Lluita en el Repòs», de Joan Mínguez.
- «Popularitats», de Josep M.ª Lòpez-Picó.
- «Poesies», de Joan Alcover.
- «Nou i vell», de Magí Morera i Galícia.
- «Elogis», de Ramón Rucabado.
- «Gemmes humils d'un calze nou», de Josep M.ª Viadiu.
- «Cants de mar, d'amor i de mort», de Ferran Soldevila.